

34/094.5
(1938.1)

Поштарина плаћена.

Год. XX **НОВИ САД 15. X. 1940.** Број 10
Годишња претплата Д. 120. Лист излази месечно

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XX

1940

~~1172~~

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:
Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ
СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 285 Одговорност власника аутомобила. Установљење кривичног суда и среског начелника. — 286 Издржавање родитеља. — 287 Чуварска награда. — 288 Старатељ секвестра. — 289 Одговорност родитеља за небрачног оца. — 290 Јемство и новација. — 291 Јавнобележничка исправа. — 292 Ревизија конфирматорног дела пресуде. — 293 Одрцање адвокатског хонорара. — 294 Одговорност наследника. — 295 Смрт странке по објављивању пресуде. — 296 Малична ствар. — 297 Првокуп Прив. Агр. Банке. — 298 Платни налог за егзекуторску награду. — 299 Примена прописа наследног права места становања. — 300 Исправка отправка пресуде. — 301 Уговор о раду и приговорање раду. — 302 Измакла добит. — 303 Општај брачног друга. — 304 Касно поднесена тужба у ствари пренетој од обртне власти. — 305 Искључена ревизија. — 306 Губитак земљорадничке заштите. — 307 Снижење дуга више од 50% и одлагање извршења. — 308 Одговорност адвокатових наследника. — 309 Земљорадник. — 310 Обавеза издржавања снахе. — 311 Приговор после разрешења I. ст. пресуде. — 312 Правни лек у ствари старатељског обрачуна. — 313 Ко може тражити извршење ради наплате крив. трошка? — 314 Пренос пашњачког удела и Нар. 4420/918.

Никола Пахоруков, инсп. Мин. Правде АД
Београд.

Аутентично тумачење Уредбе

о ликвидацији земљорадничких дугова

На основу ст. 2 чл. 56 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године а у споразуму са Министром пољопривреде, Министром финансија и Министром трговине и индустрије издајем:

1) Аутентично тумачење става 1 члана 4 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова које гласи:

„Под плаћеном каматом у смислу ст. 1 чл. 4 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова подразумева се како камата која је у готову плаћена тако исто и камата која је укапиталисана на основу уговора“.

2) Аутентично тумачење става 1 члана 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова које гласи:

„Под робом из тач. а) став 1 члана 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова разуме је се животне намирнице (као што су људска и сточна храна, покућство, одело), алати и пољопривредне справе које се искоришћују искључиво употребом људске и сточне снаге.

Бр. 34882

10 априла 1937 године
Београд.

Министар правде,
Др. Н. Суботић, с. р.

Аутентично тумачење Уредбе

о ликвидацији земљорадничких дугова

На основу ст. 2 чл. 56 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова од 25 септембра 1936 године а у споразуму са Министром пољопривреде, Министром финансија и Министром трговине и индустрије издајем:

1) Аутентично тумачење ст. 3 чл. 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова које гласи:

„Ако је дужничка исправа која се замењује новом облигацијом по ст. 3 чл. 36 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова и Правилнику о замени дужничких исправа новим облигацијама извршни наслов у смислу Закона о извршењу и обезбеђењу, извршни наслов у смислу тог закона је и издата нова облигација“.

ђево даље доказивање, такођер је неосновано, јер суд није дужан да одреди даље доказивање таквих околности у погледу којих је могао стећи и стекао своје убеђење, на основу већ проведених доказа.

Жали се даље тужитељ, да је Апелациони суд повредио материјално право, када није установио обавезу тужене на плаћање породичне пензије, када га је већ одбио са захтевом у погледу личне пензије.

Ни ова жалба није основана.

Истина, да по ст. II. чл. 87 Правилника тужене за друге, службеник који је по чл. 95-1/2 тог правилника кажњен дисц. пресудом на отпуст из службе, губи права на породичну пензију само онда, ако је то у пресуди изрично наведено; но у смислу чл. 89 поменутог правилника, породична пензија припада на равне делове слубениковој жени и деци, рођеној у законитом браку или позакоњеној.

Према томе, право на породичну пензију претпостављајући да су испуњени иначе потребни услови из правилника — и по нахођењу овог Касационог суда, могу остваривати жена и деца тужитељева, који међутим нису били странка у овоме спору, како је то умесно изрекао Апелациони суд, услед чега је исти правилно поступио, када је призив тужитеља и у том погледу као неоснован одбио.

Остале жалбе ревизионе молбе, постале су услед напред изложеног делом беспредметне, а делом се нису могле у обзир узети, јер се односе на нове околности изнесене тек у ревизионом поступку. (§ 535 Зак. чл. I из год. 1911).

Према свему изложеном, ваљало је ревизиону молбу тужитељеву као неосновану одбити и у смислу §-а 543 и 508 зак. чл. I, из год. 1911 обавезати га и на снашање ревизионих трошкова.

Нови Сад, 10 априла 1940 године.

УЛБ. д. ср / 401

285.

1. Власник аутомобила одговоран је за насталу несрећу услед подивљалог коња, упрегнутог у кола, која долазе у сусрет аутомобилу, само онда, ако је и сам протуправно поступио. — II. Грађански суд је везан за установљење кривичног суда само онда, ако је на основу кога посебног правног прописа осудна пресуда кривичног суда основ или предуслов за остварење кога приватно-правног захтева. — III. Грађански суд није везан за осудну одлуку управних власти.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 795 935).

Касациони суд ревизиону молбу тужитеља одбија.

Разлози: Тужитељ се жали у својој благовремено поднесеној ревизионој молби, да је позивни суд у противности са садржином списа односно са исказом преслушаних сведока, установио стање ствари, и из овога извео погрешан закључак.

Ова жалба није таква да би се могла уважити.

Не може бити речи о супротности са списима онда када су искази у погледу неке чињенице преслушаних сведока протусловни, па суд после оцене тих протусловних исказа сведока и целог доказног материјала на основу свог слободног уверења — уз потребно образложење — нађе да је вероватнији исказ оних сведока на основу којих је установио стање ствари.

Тужитељ дакле својом горе изложеном жалбом управо напада оцену доказа, а она у колико је извршена без повреде правних прописа — као што је овде случај — не може бити предмет ревизије.

Према томе по позивном суду установљено стање ствари по § 534 Грпп. меродавно је и обавезно и за ревизиони суд.

По том стању ствари пак тужени, видећи да је тужитељев коњ плашљив, зауставио је аутомобил и угасио мотор на растојању од 30—40 метара, док су тужитељ

и његов кочијаш и поред плашње коња ипак и даље терали кола и претерали поред аутомобила, који је стајао, па је коњ после проласке поред аутомобила навукао чезе на гомилу камења и о њу ударио са чезама, услед чега су тужитељ и његов кочијаш испали из чеза, а тужитељ претрпео у тужби означене озледе.

Правно је правило, да је власник аутомобила одговоран за насталу несрећу услед подивљалог коња упрегнутог у кола, која долазе у сусрет аутомобила само онда, ако је и сам протуправно поступио.

Према начелу објективне одговорности дакле пре свега се мора узети у разматрање то, да ли је тужени према тужитељу бесправно поступио, односно, да ли има таквог делања или пропуштања, које вређа субјективно право тужитељево и дали бесправно држање стоји у узрочној вези са наступелим резултатом.

Установљено је, да је тужени зауставивши аутомобил на 30—40 метара пред колима и угасивши мотор са своје стране учинио све што му је било у моћи да би се избегла несрећа, дакле, да тужени није поступио бесправно и да кривица за несрећу терети искључиво тужитеља и његовог кочијаша који су били дужни чим су видели да се коњ плаши, коња зауставити да би умирили коња и себе обезбедили, за што су имали довољно времена, јер се коњ почео плашити већ онда кад је аутомобил био на растојању од 150 метара. Та жалба да позивни суд није узео у обзир одлуку Среског начелника којима је тужени кажњен због иступа зато, што није стао са аутомобилом није основана.

Овде наиме настаје питање: да ли је осудна одлука Среског начелника обавезна и за грађански суд, који решава парницу ради оштете?

Све кад би се и уважило старијом праксом прихваћено правно правило, да је грађански суд везан за установљење кривичног суда, а не као што то новија пракса утврђује, да је грађански суд везан за установљење кри-

вичног суда само онда, кад је осудна пресуда кривичног суда, на основу ког посебног правног прописа основ или предуслов за остварење кога приватно правног захтева, (Види Ковач: Коментар Грпп. стр. 735), ни онда приз. суд није повредио правне прописе, што је оставио ван пажње одлуку Среског начелника, јер под кривичним судом се не може разумети свака власт са правом кажњавања, него само судови у правом смислу те речи, на које је по кривичном судском поступку пренета кривично-судска власт, и то нису управне власти, из чега следи да грађански суд није везан за садржину казних одредаба управне власти тим мање, што у датом случају нема таквог посебног правног прописа по коме би остварење конкретног приватно правног захтева зависило од претходно донесене кривичне одлуке било које власти са правом кажњавања.

Према овоме призивни суд нија повредио правне прописе што није узео у обзир споменуто одлуку Среског начелника, него је на основу доказа продуковањих у овој парници оценивши исте по свом слободном уверењу утврдио меродавне чињенице и узео у разматрање то питање, да ли је тужени протуправно поступио или не.

Како тужени по горњем уставовљењу није својим протуправним поступањем повредио право тужитељево, те како између наступелог резултата и делања односно пропуштања туженикова нема везе, туженога не терети одговорност за штету коју је претрпео тужитељ искључиво својом кривицом.

Из ових разлога ваљало је ревизиону молбу тужитеља одбити.

Трошак није досуђен туженом јер тужени није имао трошка у ревизионом поступку.

Нови Сад, 27 јуна 1940 године.

286.

Изддржавање родитеља сразмерно терети децу, која су у могућности, да без опасности по издржавање своје

породице носе терет издржавања свога немоћног и за рад неспособног родитеља. Но ово не искључује то, да родитељ само против једног детета поведе парницу, ако се сразмерни део, који спада на тужено дете, може утврдити, а да се остала деца не увуку у парницу, или ако је обавеза издржавања родитеља од стране остале деце престала, или ако је остварење те обвезе против деце скопчано са тешкоћама. (Кс. у Н. Саду, 82-940).

Поводом ревизије тужене, укида како пресуду призивног суда тако и пресуду првостепеног суда, ствар враћа првостепеном суду на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Образложење: Тужитељица је тражила да јој тужена као њена кћерка даје за издржавање месечно 1200 дин., јер је сиромашна и већ стара 74 година, те тако не може сопственим радом себи издржавање прибавити, а тужена је имућна жена без деце, тако, да њој, као сиромашном родитељу која је остала без средстава за живот има давати по закону пристојно издржавање у утуженом износу.

Првостепени је суд тужби делимично удовољио и тужену обвезао, да плати тужиљи у име издржавања 400 дин. месечно почев од 1-ХI. 1938, и парничне трошкове.

Призивни је суд у целости потврдио првостепену пресуду.

Против те призивне пресуде поднела је тужена ревизију предлажући да се:

- а) пресуда призивног суда преиначи, тужиља са тужбом одбије и пресуди на снашање свих трошкова; или
- б) да се пресуда призивног суда укине и предмет врати призивном суду на поновно расправљање и доношење нове одлуке.

Ревизију своју заснива на пропису § 597 т. 2, 3 и 4 Грпп.

Жалба ревизијска, да је призивни суд требао провести доказе, да је тужиља, и ако већ 74 година стара

ипак као бабица способна за рад и зараду и да и дан данас ради, не може се уважити, јер је призивни суд правилан закључак извео, када је установио, да је иста у дубокој старости неспособна за зарађивање поготово у свом занимању, као бабица, за које се захтева и физичка отпорност, која код старих особа не долази у обзир, па Касациони суд у том погледу прима установљење призивног суда.

Околност да је тужиља подигла крипту за своју кћер Ј., а евентуално после и за себе за своту од 2275 дин. још не доказује само по себи да још има готовине из продате куће, а још мање, да има у тој висини да би могла себе примерно издржавати.

Али како је тужена предложила доказе, још у одговору на тужбу, да има тужитељица још готовине од продате куће (15.000) динара и након сазидане крипте и након што је сину А. дала 6000 дин. те како тај приговор чини и предметом ревизије, то се у том правцу указује поступак мањкав (§ 597 т. 2 Грпп.) те се предложени докази имају провести и утврдити, да ли имају каквог релативног утицаја на тужитељичино тражење односно на висину истог.

Што се тиче иметка њеног сина А. у Мађарској, тужена је у припремном поднеску од 3 марта 1939 год. признала да је та кућа на имену жене тог њеног брата, па се не може узети у обзир, да ли је то наводно заједничка тековина са њеним мужем, пошто то питање за време трајања брака у опште у обзир не долази.

Није одлучно ни то, да ли је син тужиље нудио истој у име издржавања 200 дин. месечно, док није тужена исказала да је то обећање тужени и извршивао или био у стању извршивати.

Не предлежи ни даљи равизијски разлог, предвиђен у § 597 т. 3 Грпп јер како је горе истакнуто, призивни је суд правилно утврдио, да тужиља није способна од свог прихода и рада прибавити себи потребно издржавање.

Правно је наиме правило, да издржавање родитеља сразмерно терати децу, која су у могућности, да без опасности по издржавање своје породице сносе терет издржавања свог немоћног и за рад неспособног родитеља. Но ово не искључује то, да родитељ само против једног детета поведе парницу, ако се сразмерни део, који спада на утужено дете, може утврдити, а да се остала деца не увуку у парницу, или ако је обавеза издржавања родитеља од стране остале деце престала, или ако је остварење те обавезе против остале деце скопчано са тешкоћама.

Жалба тужитељице, да нису проведени докази гледе тога да тужитељица има сем куће коју ужива још и месечни приход од кирије куће од наводно 4200 динара, а не како је по нижестепеним пресудама утврђено, основана је у толико, што је истина, да је тужиља већ у првостепеном поступку предложила доказа у сврху, да те своје наводе докаже, које ни првостепени, ни другостепени суд није провађао, него је само утврдио у том погледу чињенично стање на темељу преслушања саме тужиље.

Како се доказ саслушањем странака може одредити у смислу § 467 Грпп. само онда, ако нема других средстава или ако се на темељу њиховом не може стање ствари утврдити, па како би односна околност могла утицати, ако можда и не и на саму тужитељичину тражбину, а оно евентуално на њену висину, поступак у том погледу има недостатака који су спречили, да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени, па је стога ваљало у смислу § 604 од. 2 Грпп. пресуде оба нижестепена суда укинути и ствар вратити првостепеном суду да држећи се прописа у § 605 Грпп. даље поступи и донесе нову одлуку.

Нови Сад, 5 јуна 1940 године.

* * *

Вид: XIV. 29.

287.

Реализовање чуварске награде из извршног поступка, спада пред парнични суд.

(Кс. у Новом Саду, Рек 48 1940).

Касациони суд рекурс С. С. и Р. П. не уважава и побијани закључак рекурсног суда одобрава.

Разлози: У извршном поступку нема таковог наређења према коме би у делокруг извршног суда спадало установљење чуварске награде. У недостатку тога пак имају се применити општи прописи, према којима реализовање сваког приватно правног захтева спада пред парнични суд, који је тако позван да цени, да ли постоје услови по приватноме праву у погледу захтева чуварине. Изведеног разлога ваљало је рекурс одбити те другостепени закључак одобрити.

Нови Сад, 27 јуна 1940 године.

288.

Старатељ секвестра је опуномоћеник тражиоца извршења.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 429-935).

Касациони суд ревизију туженика не уважава, нападнуту пресуду позивног суда потврђује.

Образложење: Првостепени је суд тужбу тужитеља којом је тражио да тужени буде пресуђен, да му плати 2180 динара са п. п. за извршени рад (кошење детелине, купљење детелине и сена), одбио.

Призивни је суд уважаио призив тужитеља, преиначио нападнуту пресуду, тужби места дао и обавезао туженог на исплату парничних првостепених и призивних трошкова.

Пресуду позивног суда тужени је напао ревизијом, те је ставио ревизијски предлог, да се нападнута пресуда преиначи, тужитеља са тужбом одбије и пресуди на исплату призивних и ревизионих трошкова.

Наводи у ревизији тужени да се пресуда позивног суда оснива на погрешној правној оцени ствари (§ 597 бр. 4 Грпп.).

У главноме тужени наводи у образложењу ревизије, да његова дужност у погледу плаћања у сваком случају постоји, али не према тужитељу, већ према старатељу; истина да су тужитељ и старатељ вршили односне радње у личну корист туженога, те их је он наговарао да поштено раде, али се из тога не може извести правни закључак да његова (туженикова) лична обавеза плаћања постоји директно према тужитељу.

Ревизија је неоснована.

Тужени у ревизији напада једино правно стајалиште позивног суда, наиме правни закључак, који је позивни суд извео да су Х. Х. и старатељ В. П. радили само као мандатори туженог и у његово име, па се је тиме тужени изрично он лично обавезао да плати извршене радове, дакле и оне тужитеља.

Тужени не напада пресуду позивног суда из разлога из бр. 2 и 3 § 597 Грпп.; не напада да је позивни суд ценио доказе без понављања доказног поступка.

Правни је пак закључак позивног суда тачан и основан.

Старатељ секвестра је опуномоћитељ оврховодитеља; у конкретном случају В. П. као старатељ био је опуномоћеник туженог као оврховодитеља, па оно што је радио П. радио је у име и корист туженога. Тужени к томе у ревизији чак признаје да је овластио старатеља, да погоди кола ради пренашања детелине, те да је изјавио да ће то (преношење детелине) он платити.

Јасно је дакле да дужност плаћања награде за рад извршава по тужитељу пада на терет туженога и да тај има тужени да плати, по чијем овлаштењу и у чијем је интересу рад и извршен, па је зато позивни суд тачно правно оценио ствар када је тужби тужитеља места дао.

Ради горе наведених разлога било је суђено као у диспозитивном делу ове пресуде.

Тужитељ на ревизију туженог није дао одговор, па како за то није било ревизијских трошкова, то расположење у том погледу није ни донешено.

Нови Сад, 29 фебруара 1940 године.

* * *

Судска пракса: Старатељ секвестра није опуномоћник извршеника. (К. 2810-916).

Старатељ секвестра дужан је исплатити тражбину економске чељади (ови трошкови су првенствени) (К. 901-912); но ако је преузео руковање већ после убраног плода, није дужан исплатити награду економ. чељади. (К. 7168-915).

Стар. секвестар има се у својој особи осудити на сношење парничких трошкова, ако је покренуо парницу, а није имао право на тужбу. (К. 1922-915).

Старатељ не може примити награду од трећих лица са којима укључује уговор. (Бп. Т. 16276-933).

Старатељ се може овластити на покретање само таквих парница које потичу из ствари које спадају у круг руковања, (К. 7844-916. — Н. О. 722).

Старатељ може и без судског овлаштења повести парницу — у случају секвестрања плодоживања некретнине — ради наплате закупнине. (Бт. Т. 6183-933).

Отштетна тражбина против старатеља не спада на ванпарнични извршни поступак. (К. 7097-916).

Трошак старатеља има да предујми тражилац извршења, на чију је молбу постављен старатељ. (Бп. Т. 441-902).

289.

За издржавање небрачног детета одговара родитељ небрачног оца, ако је овај без иметка и ако свој рад претежно улаже у очево газдинство без одређене награде за тај рад. (Кс. у Новом Саду, Рев. 805-930).

Касациони суд ревизију тужених I и II реда не уважава, побијану пресуду у погледу њих одобрава и осуђује тужене I и II реда, да плате тужитељици у року од 15 дана под теретом принудног извршења 338 динара ревизионих трошкова.

Ревизију тужене III р. Б. Б. рођ. М. Касациони суд уважава, и тужбу у погледу ње одбија.

Осуђује тужитељицу, да плати туженој III реда у року од 15 дана под теретом принудног извршења у име трошкова пред првостепеним судом 522 динара, пред прививним судом 1011 динара и пред ревизионим судом 288 динара.

Разлози: Првостепени је суд осудио све троје тужених да плаћају малолетној тужитељици у име издржавања незаконитог детета малодобне В. 150 дин. месечно, почевши од 27 октобра 1938 до навршетка 16 те године, те у име порођајних трошкова 100 дин. као и парничне трошкове и то прворедног туженог као ванбрачног оца, а друго и треће редне тужене, родитеље прворедног туженог зато, јер прворедни тужени живи с њима у једном кућанству и у кућну заједницу улаже свој труд и рад.

Прививни суд је првостепеву пресуду само у толико преиначио, што је тужиљу одбио са захтевом гледе потраживања порођајних трошкова, а прививне је трошкове међу странкама пребио.

Против прививне пресуде поднели су тужени привив предлажући у првом реду да се нижестепене пресуде укину и ствар врати првостепеном суду на поновно расправљање и доношење одлуке, а у другом реду да се прививна пресуда у погледу другоредно и трећередно тужених преиначи, те тужитељ пресуди на плаћање свих парбених трошкова у погледу пак прворедно-туженог, да се тужби даде места само до висине од 100 динара месечних и још, да се тужитељ пресуди на снашање свих проузрочених парничних трошкова.

Ревизију своју заснивају на прописима § 597 т. 2 и 4 Грпп.

Разлог ревизијски да је прививни суд повредио формално право, када је без саслушања стручњака одредио месечни износ од 150 динара за издржавање млдб. Р. В., не стоји, јер је то минимални износ који би се за издржавање малолетнице могао досудити, а тај износ је минимални који би прворедни тужени зарађивао улажући

свој рад у газдинство свога оца узев у обзир, да добија и стан и храну и одело.

Према томе је призивни суд установивши величину имовине другоредно туженог правилно применио пропис § 369 Грпп., досуђујући наведени износ.

Нема стога недостатка у поступку ако није стручњак гледе висине вредности рада првотуженог у газдинству другоредно туженог, саслушан према чему отпада ревизијски разлог из § 590 т. 2 Грпп.

Исто тако нема ни погрешне правне оцене ствари, када је тужени II реда пресуђен, да плати досуђену своту јер сама околност, да је тужени I реда син туженог другог реда, те да је потоњи дужан првог до пунолетности и онако издржавати, па да отац није имао с обзиром на величину своје економије и доба своје старости, узети још једну особу, да му у газдинству ради и помаже — није разлог, да се отац ослободи од дужности издржавања малолетног незаконитог детета свог сина, будући је исти већ одрастао и за рад и привреду способан, те је већ као такав живео и у ванбрачној вези са тужиљом и неспорно с њом и незаконито дете добио.

Није дакле одлучно, да ли би или не другоредни тужени могао или не сам своје имање обрађивати док је правилно установљено, да прворедни свој рад улаже у очево газдинство и бар досуђену своту по одбитку своје опскрбе чисто зарађује.

Ваљало је стога ревизије прво и друго редно тужених одбити и гледе њих призивну пресуду потврдити.

Што се тиче трећередно тужене ваљало је ревизију у погледу ње уважити, те тужбу гледе ње одбити, јер тужени првог реда несумњиво улаже привредну делатност у економију свога оца, чију земљу помаже обрађивати, а како тужиља и не тврди да трећередна тужена има своје какве посебне имовине коју би наводно тужени I реда помагао радити или у опште у њој привређивати, то је призивни суд погрешно ствар правно оценио, кад је

и њу на издржавање малодобне Р. В. пресудио, јер у овој парници крај таквог стања ствари је посве неодлучно, да ли ће после и њој припасти нешто од заједничке тековине која за време трајања брака се у опште и не може издвајати, јер и не постоји.

Тиме је решена и ревизија првотуженог у погледу висине досуђеног издржавања.

Ревизијски трошак досуђен је тужиљи према прво и другоредно туженим по § 143 и 154 Грпп., пошто исти са ревизијом успели нису.

Како је тужена III реда са својом ревизијом у целисти успела, ваљало јој је досудити по § 143 и 154 Грпп., како првостепене и призивне тако и ревизијске трошкове.

Нови Сад, 5 јуна 1940 године.

Види: X. 35, — XII. 52, — XIII. 2.

290.

Ако је стара обавеза из купопродаје престала закључењем нове погодбе (новација), јемац старе обавезе одговара за нову обавезу само онда, ако је примио јемство и за нову обавезу.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 89-936).

Касациони суд поводом ревизије тужене I реда укида пресуду призивног суда и предмет враћа призивном суду на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Образложење: Првостепени је суд тужбу против прворедне тужене одбио нашавши да је обвеза пок. Др. Г. А. према § 78 меничног закона застарела, па да је тако из меничне обавезе испала и I ред. тужена као наследница Др. Г. А.

Против II ред. туженог је пак поступак обустављен у смислу § 7 стечајног закона.

Призивни је суд првостепену пресуду преиначио тако, да је тужену I реда пресудио до висине наследства иза

пок. Др. Г. А. да плати тужиљи утужену своту, нашавши да је тужена односно њен правни претходник, и ако се ослободи меничне обавезе, дужан по грађанско-правном послу, јер обавеза на плаћање постоји, платити дужну своту.

Против те пресуде поднео је тужени ревизију, у којој побија установљење позивног суда, да тужиља има према њему сем менично-правног, још и грађанско-правну обавезу.

Сматра да он зато није обавезан, јер није у опште учествовао у погодби између М. Ф. цедента туженог и К. Е. за кога је пок. Др. Г. А. јамчио потписом на меницама као издатник да ће другоредни тужени исплатити куповину за продани аутомобил.

Како је пак менична обавеза и по § 78 и по § 85 мен. закона застарела, то сматра да његова обавеза више не постоји па да би се стога имала с тужбом против њега одбити, успоставити I степена пресуда.

Касациони суд испитујући позивну пресуду и ревизијске жалбе налази да је у овој парници одлучно, да се установи, да ли је раскидањем купопродајне погодбе гледи аутомобила, и склапањем нове погодбе гледи повратка аутомобила и плаћања своте од 7600 динара, односно 6000 динара приступио као јемац за извршење те нове погодбе и Др. Г. А., предник тужене I реда т. ј. да ли је примио гаранцију за ту нову обавезу, јер склапањем нове обавезе (новацијом) стара обавеза из купопродајне погодбе престаје, те стога без посебног преузећа и јемства за обновну погодбу не може се сматрати јемац из првобитне погодбе да је остао таквим и за обновну погодбу.

Гледи тога пак нема утврђеног чињеничног стања које би се имало по позивном суду утврдити из садржаја парничних списа а нарочито из исказа у том погледу саслушаног сведока М. Ф.

Ваљало је стога у смислу § 604 Грпп. позивну пре-

суду укинути ствар вратити позивном суду да након правилно утврђеног чињеничног стања о ствари одлучи и при том узме у обзир и трошкове ревизијског поступка
Нови Сад, 19 јуна 1940 године.

* * *
О јемству види: XI. 173, — XIII. 3, — XIV. 64, 114, 151, — XVIII. 136, — XIX. 115, 160.

291.

Јавнобележничка исправа у којој нису поименично означени сведоци акта са њиховим породичним и рођеним именом, занимањем и местом становања, како то прописује бр. 2 § а 72 Закона о јавним бележницима, по оцини суда укида или умањује веродостојност јавнобележничког акта. (Кс. у Новом Саду, Рев. 429 939).

Касациони суд ревизију како тужиља тако и тужене не уважава, пресуду позивног суда одобрава и ревизионе трошкове међу странкама пребија.

Образложење: Ревизију пресуде Апелационог суда траже и тужитељи и тужена.

Тужитељи у првом реду наводе у својој ревизији, да остају при свом излагању изнесеном у позивном писмену у погледу нејасности и неодређености у тужби наведене јавнобележничке исправе, чије су обескрепљење тражили тужбом.

Овај ревизијски разлог није наведен, пак се као такав није могао узети у обзир, јер је ревизијско писмено мериторан спис, те се у њему по закону имају подробно навести ревизијски разлози због којих се побија пресуда позивног суда, а нема места упућивању у истом једноставно на садржину појединих претходних писмених поднесака.

Даља жалба тужитеља је: да је Апелациони суд погрешно правно оценио ствар, када није изрекао, да су тужитељи оправдано тражили развргнуће правног посла, садржаног у поменутој јавнобележничкој исправу, јер да

тужена није испунила ону своју обвезу, да се у целости ликвидира кривични поступак у корист тужитељ Н. Ј. и Ш. Г., која пак обавеза да је била битан услов при склапању поменутог правног посла односно нагодбе.

Ни ова жалба није основана.

Према правилном установљењу Апелационог суда тужена је у 9 т. упитне исправе, примила на себе обавезу, да ће против Н. Ј. и Ш. Г. повући кривичну пријаву у ствари Кзп. 111/1935. Тужитељи пак ни сами не оспоравају, да је тужена повукла свој предлог због дела из §-а 318 Кр. зак. (приватне утаје), па је Апелациони суд тачно установио да је тужена својој обавези из споменуте исправе (нагодбе) удовољила, тим више, јер у погледу осталих кривичних дела и због којих се још водио против тужетеља Н. Ј. и Ш. Г. по службеној дужности кривични поступак, није ни могла утицати на даљи ток овог поступка.

Услед изложеног, пошто је тужена својој обавези из нагодбе, као што је то горе већ наведено-удовољила, неосновано траже тужитељи развргнуће поменуте нагодбе.

Према свему изложеном, ревизија тужитеља у погледу главног тражења, као неоснована није се могла уважити.

Како пак ревизија тужитеља у погледу главног тражења као неоснована није уважена — то иста против одлуке Апелационог суда само у погледу парничних трошкова, у смислу §-а 622 Грпп. поступка није допуштена те се стога жалба тужитеља у погледу парничних трошкова није могла у обзир узети.

Тужена се у својој ревизији жали, да је Апелациони суд погрешно правно оценио ствар, када је изрекао, да упитна јавнобележничка исправа нема снаге јавне исправе јер нема потребштина из §-а 72 бр. 2 Закона о јавним бележницима.

Ова жалба није основана.

Апелациони суд је наиме прихваћајући и допуњујући чињенично стање из првостепене пресуде и по нахођењу овог Касационог суда правилно становиште заузео, када је изрекао да поменутој исправи недостају законом условљене потребштине из §-а 72 бр. 2 Закона о јавним бележницима т. ј. да у самој исправи нису поименично означени сведоци акта са њиховим породичним и рођењим именом, занимањем и местом становања. У упитној исправи на концу исте стављено је додуше, да је та исправа истављена у присуству сведока акта, али из целе садржине исте не произлази, ко су ти сведоци акта били, јер у заглављу ове исправе наведени сведоци Др. К. А. и Др. Ф. Г. према ненападнутом установљењу Апелационог суда сами су приликом свога саслушања изјавили, да су упитне згоде при истављању поменуте исправе присутни били у својству правозаступника својих странака.

Ову околност, је Апелациони суд правилно оценио у смислу прописа става 2) §-а 73 Зак. о јавним бележницима када је изрекао, да у упитној исправи нису пуноважно означени сведоци акта, услед чега поменута исправа нема снагу јавне исправе.

Услед изложеног, ревизија тужене као неосноваа такођер се није могла уважити, пак је побијану пресуду ваљало одобрити.

Остале жалбе тужене, постале су услед горњег правног стајалишта беспредметне.

Ревизијске трошкове ваљало је пребити јер су обе ревизије као неосноване одбијене.

Нови Сад, 20 јуна 1940 године.

* * *

О јавнобележничкој исправи види одлуке: I. 7, 14, 70, — II. 31, — III. 122, 139, — IV. 69, — VI. 72, — X. 125, — XI. 85, — XIV. 39.

292.

По сталној судској пракси, ако је пресуда привремена судом делом реформаторна, а делом конфирматорна,

онда се конфирматорни део може побијати ревизијом само онда, ако тај конфирматорни део сам за себе прелази вредност од 5000 динара.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 84-936).

Касациони суд ревизију тужитељице одбацује и обвезује тужитељицу да плати туженом у року од 15 дана под теретом принудног извршења 244 динара ревизиских трошкова.

Образложење: Ревизију оног дела пресуде позивног суда којим је потврђена првостепена пресуда у погледу захтева за пашарину у износу од 317 динара тражи тужитељица.

Ова ревизија није допуштена.

Тужба гласи на 3560 динара доцније снижена на 1760 динара првостепени суд је досудио 375 динара.

Услед позива тужитељева позивни суд је делимично преиначио првостепену пресуду утолико што је досудио тужитељу 343 динара, дочим је у осталом делу којим се тужба одбија првостепену пресуду потврдио.

Према сталној судској пракси, ако је пресуда позивног суда делом реформаторна, а делом конфирматорна, — као што је то у конкретном случају — онда се конфирматорни део може побијати ревизијом само онда, ако тај конфирматорни део сам за себе прелази вредност од 5000 динара.

Како пак конфирматорни део у конкретном случају не прелази 5000 динара ревизија у смислу §-а 596 ст. 3 Грпп. није допуштена, пак ју је као такову ваљало одбацити.

Како је тужени у свом благовременом ревизијском одговору у смислу §-а 601 Грпп. побијао допустивост ревизије и то према напред изложеном са успехом, ваљало је обвезати тужитељицу у смислу §-а 152 и 143 Грпп. и на снашање ревизијског трошка.

Нови Сад, 26 јула 1940 године.

293.

За ваљаност отпуштања или одрицања адвокатског хонорара није потребна исправа.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 91-940).

Касацион суд рекурс тужених уважава, нападнути закључак позивног суда укида и ствар враћа позивном суду на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Разлози: Тужени рекурсом нападају закључак позивног суда што је исти суд у разлозима свога закључка изрекао да је за споразум странке са својим правозаступником у ствари награде уколико се овај претходно склапа, потребно да исти буде на писмено стављен. Тужени наводе да је Апелациони суд у конкретном случају погрешно применио 54 § зак. чл. XXXIV. из 1874 год. и погрешно је изрекао да је овакав писмени споразум потребан и у конкретном случају. Према стању ствари тужитељ се споразумео са туженима да у парници против С. Т. у име парничних трошкова неће ништа добити у случају неуспеха, јер се споразумео да исту парницу води на свој ризик. Тужени ову парницу нису сматрали сигурном, па ју зато нису хтели ни покретати, а покретали су је само на тужитељев наговор а уз погодбу да тужитељ у име адвокатских трошкова неће ништа добити, ако тужени парницу изгубе. Суд је ипак изрекао да је и у овом случају потребно писмено, јер се према правилном тумачењу прописа 54 § а ова одредба односи како на правозаступника тако и на странку када жели претходно утаничити награду своје правозаступнику, те да се тај споразум мора писмено саставити у интересу обе уговарајуће странке.

Жалба је основана, јер 54 § XXXIV. зак. чл. из 1874 год. тражи писмени споразум само онда, ако правозаступник жели да унапред уговори награду за свој рад. Оваку награду адвокат може да тражи само онда, ако је исту писмено уговорио.

У конкретном случају не ради се ни о каквој награди већ се овде адвокат одриче својих трошкова за

случај неуспеха парнице. Према томе 54 § зак. о адвокатицама не односи се на овај случај, па за овако одрицање није потребна писмена форма, услед чега је требало рекурс уважити, нападнути закључак укинути и ствар вратити позивном суду на даљи поступак.

У Новом Саду, 27 маја 1940 годмне.

294.

Наследникови веровници могу своју тражбину путем укњижења или предбележења обезбедити на оставинске некретнине и пре предаје истих наследницима, у колико за то постоје остали законски услови; али овако обезбеђење се може дозволити само са тим придржајем, да оно се буде штетно по захтеве који се појаве на оставинској расправи, и да оно ступа на снагу само од времена стварне предаје додичном наследнику.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 441-935).

Касациони суд рекурс оврховодитеља уважава, закључак рекурсног суда преиначује тако, да се одржава на снази решење земљокњижног суда у Н. С. Бр. 3607 од 4 октобра 1934 године с тим, да дозвољена оврха важи условно уколико овршеници као наследници пок. Ј. В. буду укњижени као власници, а на основу права наследства на некретнине у зк. ул. бр. 292 и 706 општине Т. које стоје још на имену пок. В. Ј.

Разлози: Окружни суд у Н. С., на основу правоћне пресуде дозволио је оврху ради намирња за див. 3948 глав. са п. п. и путем укњижбе овршног заложног права на некретнине у зк. ул. бр. 292 и 706 општине Т., које некретнине не стоје на имену овршенице Д. и Ј. Ј., већ на имену пок. В. Ј., чије су наследнице овршенице; замољен је пак Срески као земљишнокњижни суд у Б. П., да изврши упис. Земљишнокњижни суд је тај упис, са својим решењем од 4-Х 1936 број 3607 и извршио.

То су решење напале рекурсом овршенице, па је рекурсни суд донео закључак којим је рекурс уважио и нападнуто решење земљокњажног суда поништио.

Оврховодитељ Ј. И. закључак рекурсног суда напало је рекурсом, те је молио да се нападнути закључак преиначи, и одржи на снази решење земљишнокњажног суда од 4 октобра 1934 бр. 3607/34.

Рекурс је делимично основан.

Како није спорно, да некретнине на терет којих је укњижено овршно заложно право у корист оврховодитеља, стоје у фунтовници још на имену пок. В. Ј., а не на имену овршеница, и како није спорно, да су ове (овршенице) наследнице пок. В. Ј., како дакле овршенице нису још укњижене као власнице на спорним некретнинама, то се није могло укњижити безусловно овршно заложно право већ само условно, како је то назначено у диспозитивном делу овог закључка и то сагласно прописима из § 138 зак. чл. LX. из 1881 и § 24 закона о земљишним књигама.

Из ових разлога донесен је горњи закључак.

Трошак подносиоцу рекурса није досуђен, јер овај није нити написао трошкове нити је поднео трошковник.

Нови Сад, 27 јуна 1940 године.

* * *

На оставинске некретнине против наследника добивено заложно право губи правно дејство већ тиме, што су упатне некретнине предаде другом лицу, а не дужнику.

Види: XII. 80. (Децизија 31.)

295.

Ако је поступак био прекинут после закључења усмене расправе или по објављивању пресуде, с тога што је умрла странка, коју не заступа лице снабдевено парничним пуномоћјем, пресуда се не може доставити. Да би се извршила достава пресуде, мора се у смислу §-а 219 Грп. извршити преузимање поступка прекинутог смрћу странке. (Кс. у Новом Саду, Рек. 103-1940).

Касациони суд рекурс тужитеља против овог дела побјаног закључка, којим је потврђен I. ст. закључак у погледу прекида поступка одбацује,

У осталом делу побијани закључак преиначује, те изриче, да нема места уручењу тужбе и пресуде наследницима, него се има поступати у смислу § а 219 Грпп.

Образложење: Рекурс тужитељев против оног дела закључка рекурсног суда, којим је потврђен закључак првостепеног суда у погледу прекида поступка, ваљало је као недопуштен одбацити с обзиром на пропис § а 622 Грпп.

Рекурс тужитеља у оном погледу да је рекурсни суд погрешно у побијаном закључку изрекао, да се тужба има уручити наследницима туженога је основан, дочим је неоснован у оном погледу, којим тражи, да се пресуда уручи наследницима туженога, јер је рекурсни суд погрешно и тиме што је изрекао да се пресуда има уручити наследницима туженога.

Није спорно наиме, да је Срески суд прекинуо поступак због смрти туженога (у смислу ст. 1 §-а 219 Грпп), а након објављења првостепене пресуде.

У таквом случају пак, када је поступак услед смрти туженог у смислу §-а 219 ст. 1. Грпп. прекинут након објављења првостепене пресуде, нема места уручењу ни тужбе ни пресуде наследницима туженога, него је Срески суд имао поступити у смислу 3 и 4 става § а 219 Грпп. т. ј. имају се позвати наследници туженога да преузму поступак и уједно расправљају о главној ствари.

Услед изложеног, ваљало је поводом рекурса тужитељевог одлучити као у диспозитиву.

Жалба тужитеља против одлуке рекурсног суда о трошковима није основана, јер је изрека суда у томе погледу на закону основана.

Трошак ревизијског рекурса тужитељу није досуђен, јер му је рекурс само у незнатном делу основан, а осим тога рекурсни трошак нити је пописан нити је прикључен трошковник.

Нови Сад, 10 јуна 1940 године.

296.

Тиме, што је адвокат, тражбини која не прелази 500 динара, у тужби додао трошак за адвокатску опомену, ствар не губи карактер маличне ствари, јер тај трошак спада у парничне трошкове, па зато не може доћи у обзир при пресуђивању вредности спорног предмета. (Кс. у Новом Саду, Рек 104-1940.)

Касациони суд рекурс туженога делимично уважава, побијани закључак рекурсног суда делимично преиначује, те налаже I. степеном суду да о ствари одлучи по прописима багателног поступка (§ 543 §-а 547 Грпп.)

У осталом делу рекурс туженога Касациони суд не уважава.

Образложење: Основана је она рекурсна жалба туженога, да је рекурсни суд погрешно изрекао да је вредност конкретног спора 535 динара.

Основана је та жалба са разлога, јер и сам тужитељ у својој тужби процењује своје главно тражење на износ од 500 динара док трошак адвокатске опомене у износу од 35 — динара и за њега претставља споредни захтев, припадак тих 500 динара ових 35 динара нарачунатог трошка адвокатске опомене, споредна је тражбина наспрам главног тражења од 500 динара главнице, те од опстанка те главнице зависи и без ње не постоји; према томе, као главно тражење овај трошак сам по себи не може се ни поставити, а још мање се можн прирачунати главници. Овај наводни трошак адвокатске опомене, може се тражити једино поред главног захтева и спада у трошкове који се накнађују у колико су били потребни и целисходни за остварење главног захтева. Овај трошак адвокатске опомене се сврстава у трошковник и устављује у парничним трошковима и не може доћи у обзир при пресуђивању вредности спорног предмета.

Према томе како је конкретни спор покренут код Среског суда, а вредност не прелази 500 динара, надле-

жан је за решење истог Срески суд по прописима малличног поступка, пак је услед тога само делимично ваљало рекурс туженога уважити, и то уколико се односи на вредност спора, дочим је рекурс у погледу захтева, да се тужба одбаци, као неоснован ваљало одбити, јер за одбачај тужбе нема никаквог законског разлога.

Како је рекурс само у незнатном делу основан, то трошак рекурса није досуђен.

Услед свега изложеног ваљало је решити као у диспозитиву.

Нови Сад, 20 маја 1940 године.

297.

Прив. Агр. Банка може вршити своје укњижено право правокупа само онда, кад се ради о купопродаји таквих некретнина, које стоје под ударом првокупа, а не може вршити то право онда, кад се ради само о трампи некретнина на које је укњижено право првокупа у корист споменуше банке.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 114-1940).

Касациони суд рекурс В. Ж. П. уважава, нападнути закључак мења и закључак првостепеног суда оставља на снази.

Разлози: В. Ж. П. напада рекурсом закључак Окр. суда у П. као рекурсног суда, што је исти стазио ван снаге закључак Среског суда у Н. Б. који је дозволио укњижбу права власништва на основу уговора о трампи у погледу таквих некретнина, на којим Прив. Агр. Банка има укњижено право првокупа, а да молилац није доказао да је Прив. Агр. Банка изјавила да се не жели користити правом првокупа, нити да је без успеха протекло рок од три месеца од подношења оригиналног уговора истој Банци. Именовани жали се зато, што се овде не ради о купопродаји, него о трампи и то таквих некретнина које некретнине стоје под ударом укњиженог права

првокупа П. А. Б., која дакле стварно нема интереса у овој ствари, јер њено право првокупа остаје и надаље укњижено на свима некретнинама које су предмет ове трампе.

Ова је жалба основана, јер закон о ликвидацији Аграрне реформе и Правилник о вршењу права првокупа нормирају ово право у корист П. А. Б. само за случај купопродаје, те се ово њено право не може екстензивно тумачити, тим мање у овом случају што обе некретнине које су предмет трампе стоје под ударом укњиженог права првокупа у корист П. А. Б. те ово њено право ни у ком погледу није окрњено. Услед тога требало је рекурсу места дати нападнути закључак преиначити и потврдити закључак I. степеног суда.

Нови Сад, 20 маја 1940 године.

298.

Према пропису §-а 27 Наредбе број 26.020-1875 против платежног налога издатог у погледу потражи-вања егзекуторске награде нема места приговору.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 870-1936.)

Касациони суд ревизију туженога не уважава и привну пресуду одобрава.

Разлози: Тужитељ, који је судски извршитељ, затражио је издавање платежног налога против туженога ради исплате своте коју му дугује у име извршитељске награде и готових издатака.

Суд је издао платежни налог у смислу § 592 зак. чл. I из 1911 године, против којег је тужени поднео приговоре.

Суд првога степена је својом пресудом дао места приговорима туженога и ставио платежни налог ван снаге, те обвезао тужитеља да плати туженоме парничне трошкове.

Услед тужитељевог призива суд другог степена овде нападнутом пресудом на основу § 571 број 6 Грпп.

у вези § 565 број 5. Грпп. укинуо је нападнуту пресуду као и поступак после издавања платежног налога, а приговоре туженога је сходно § 572 Грпп. одбацио и туженога обвезао да плати тужитељу призивне трошкове. Своју пресуду образложио је позивањем на прописе § 27 Наредбе Министарства правде број 26020-1875, јер по тим прописима нема места приговорима против налога суда, којим налаже оврховодитељу да судском извршитељу исплати већ правомоћно (законским решењем) установљене трошкове.

Туженик је правовременом ревизионом молбом напао другостепену пресуду, жалећи се, да је призивни суд погрешно применио цитирану Наредбу, зато, што је сам тужитељ лично сачинио платежни налог и сам лично написао да се налог издаје у смислу § 592 зак. чл. I из 1911 године, те зато што је тужитељ тек у призиву повишио свој захтев тако, да тражи налог према цитираној Наредби, а са таквим захтевом је закаснио по прописима § 330 Грпп.

Предња ревизиона жалба је неоснована, јер тужитељ у молби за издавање платежног налога није назначио, да га тражи по прописима § 592 зак. чл. I из 1911 године, а приликом подношења те молбе није био ни заступан по адвокату, да би имао поднети нацрт за платежни налог, док околност да је суд погрешно издао платежни налог по прописима § 592 зак. чл. I из 1911 године онда када таквом платежном налогу у смислу цитиране Наредбе нема места, не иде у прилог туженоме ни онда, ако је нацрт за такав платежни налог прикључио сам тужитељ.

Не предлежи преиначење тужбе у смислу § 330 Грпп., јер тужитељ није преиначио своју тужбу, него се само позвао на прописе цитиране Наредбе у сврху да на њима заснује своје призивне разлоге.

У питању је недопустивост редовног правног пута, дакле разлог ништавности из броја 6 § 571 Грпп., кога

суд у смислу § 40 Грпп. у сваком стању поступка узима у обзир.

Оврха је вођена по прописима зак. чл. LX из 1881 године.

По прописима § 27 Наредбе Министра правде од 10 септембра 1875 године број 26.020, која се примењује и на извршни поступак по прописима зак. чл. LX из 1881 године, ако дужна странка веће да исплати награду судском извршитељу, суд ће на молбу извршитељеву издати платежни налог, а у случају неуспеха (у случају ако дужна странка не изврши плаћање) одредиће принудно извршење.

Из цитираних прописа § 27 Наредбе број 26.020 из 1875 не произлази, да би било места приговорима против платежног налога у таквим случајевима потраживања извршитељеве награде, а напротив произлази да на основу платежног налога у таквим случајевима има места принудном извршењу чим платежни налог остане без успеха, што значи да се такав платежни налог има сматрати правомоћним и извршним без могућности да против њега бивају поднесени приговори.

Према томе је призивни суд правилно применио прописе § 27 Наредбе број 26.020-1875.

Са обзиром на такво стање ствари беспредметне су даље ревизионе жалбе туженикове; да није било места не осврнути се на његове сведоке, да је требало прегледати извршни записник и да је тужитељ требао бити кажњен што намерно није хтео провести оврху, — које жалбе у осталом нису у ревизионој молби ни изведене правилно, — на се стога ревизиони суд није ни упустио у њихово разматрање.

Из свих тих разлога Касациони суд као ревизиони суд одлучио је у самој ствари као у диспозитиву ове пресуде, а о трошковима ревизионог поступка је судио по прописима §§ 143 и 152 Грпп., не досуђујући их противној странци зато што их у ревизионом поступку није имала.

Нови Сад, 25 јуна 1940 године.

299.

За установљење тога питања: које ће се материјално право применити гледе наслеђивања, меродавно је последње редовно, стално место становања оставитеља.

(Кс. у Новом Саду, Г. 516-928).

300.

У смислу зачела првог §-а 407 Грпп. ако отправак пресуде отступа од оригинала, погрешка се може увек, па и по службеној дужности исправити.

(Кс. у Новом Саду, Г. 72-922).

301.

Код уговора о раду, странка која је наручила рад има права да одбије преузимање радње, ако рад није прописно извршен или има значајних погрешака, а у сваком случају да тражи, да се исправе погрешке, односно да их да исправити на трошак извршиоца радње. — Странка која је наручила извршење неког посла, може и после преузимања приговорити извршеној радњи, ако су махне такве, да се тек у току употребе могу сигурно установити. Ово право припада не само наручиоцу, него и његовом сингуларном последнику.

(Кс. у Новом Саду, Г. 804-928).

302.

Злонамерна странка има да плати измаку добит од дана извршеног бесправног дела, а не од дана поднесене тужбе.

(Кс. у Н. Саду, Г. 1052-928).

303.

Није установљен опроштај жене, која је после злостављања отишла заједно са својим мужем кући и тамо остала неколико дана, јер је то учинила под притиском и јер постоје докази, који искључују опроштај.

(Кс. у Новом Саду, Г. 670-1928).

304.

У смислу § 176 Зак. чл. XVII: 1884 она странка која није задовољна са одлуком обршне власти, има права да за 8 дана, рачунајући од проглашења одлуке, оствари свој захтев редовним путем закона. После овога рока поднесена тужба има се одбацити по службеној дужности, — па и онда, ако је у одлуци Среског начелника странци — погрешно — дат рок од 15 дана.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 124-940).

Касациони суд поводом рекурса тужитеља укида како закључак II. степ. суда тако и тужбу I. степеног суда и тужбу предану Среском суду у С. одбацује.

Осуђује тужитеља да плати туженом у року од 15 дана под теретом принудног извршења 740 динара првостепених трошкова и 367 дин. позивних трошкова.

Разлози: Требало је укинути како нападнути закључак тако и пресуду I. степ. суда заједно са поступком који их је претходио, а тужбу одбацити јер је одлука Среског начелника уручена 23 септембра 1933 године а тужба је Среском суду поднета тек 6 октобра, и ако је иста требала бити поднета суду у року од 8 дана према прописима § а 176 зак. чл. XVII. из 1874 године дакле закашњено.

Истина да у главној одлуци Среског Начелства у С., стоји да се тужба може поднети у року од 15 дана, али како је ово строги рок, који се ни одлуком Среског Начелства није могао продужити и како се на одржање овога рока има позити по службеној дужности, то је требало укинути цео поступак и тужбу као закашњену одбацити.

Истина да је II. степ. суд тражио да се установи, да ли тужитељ спада у више или ниже трговачко особље, јер према томе има да се одреди да ли је тужитељ требао ићи пред Среско Начелство или непосредно пред суд, ала како је тужитељ сам сматрао себе таким нижим о-

собљем чија ствар мора ићи пред Среско Начелство, што одговара и чињеничком стању, то је тужбу требало сматрати као такву која је само наставак поступка код Среског Начелства, па ипак иста није били поднета у законитом року,

* * *

Односну наредбу бр. 72.400-914 М. Пр. види у Игњатовићевом Малом Зборнику наредба св. 5.
Види: VIII. 21.

305.

Када I. ст. пресуда није била нападнута призивом у мерштуму ствари, него само у погледу парничних трошкова, онда нема места ревизији у мерштуму ствари.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 858-936).

306.

Земљорадник, који није депоновао менице ни после обнародовања Уредбе од 22 априла 1936 г. као такав, који није удовољио чл. 3 ст. 7. Уредбе о заштити земљорадника од 27-VIII. 1934 губи право на заштиту.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 749-1936).

307.

Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова не садржи одредбу, да се извршење има одгодити у томе случају, када дужник у смислу чл. 37 Уолзд. тражи спровођење поступка за снижење дугова више од 50%, а без таквог законског прописа, не може се исказати одлагање дражбе.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 98 940)

308.

Правно је правило, да ако адвокат од своје странке прими извесну своту с том обавезом, да њоме исплати заложним правом обезбеђени дуг, и да то заложно право

земљишно-књижно брише, па пре испуњења те обавезе умре, наследници адвокатоци дужни су да до висине наследства странци врате по њиховом претходнику примљени новац, или да јој набаве и предаду брисовну дозволу, погодну за брисање укњижене заложне права.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 311-939).

309.

Не може се сматрати земљорадником у смислу Уредбе онај, ко признаје, да му је приход од гостионице већи него од земљорадње.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 765-936).

310.

И ако син са пристанком свога оца доведе своју жену у кућу свога оца, па обоје улажу своју привредну делатност у имање очево, оца само онда терети обавеза издржавања своје снахе, ако син нема свога имања.

* * *

Установљено је, да син има 8 јутара земље, и да је према томе способан да плаћа својој жени издржавање.

Види; II. 59, — VI. 23, — XI. 168, — X. 138, — XII 52, — XIII. 2, — XVI. 103, — XVII. 153, — XIX. 21, — XX. 61, 184.

311.

И ако је I. степ. суд у смислу § 593 Грп. након укидања I. ст. пресуде везан за правно схватање на коме је призивни суд засновао свој закључак, ипак туженом не стоји ништа на пушту, да код првостепеног поступка ставља све приговоре допуштене по парничном поступку, па и компензациони приговор, који ди у случају своје основаности могао евентуално имати утицаја на правну оцену ствари.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 80-936).

312.

Према од. 2 §-а 249 зак. чл. LX: 1881 против дру-
гостепене пречуде, која оснажава I. ст. пресуду у ствари
прихватања старатељског обрачуна поводом примедоба
странака, нема места даљем правном леку.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 99-938).

313.

Адвокат на чије руке је правомоћно досуђен кривични
прошак може било у своје име, било у име своје странке
тражити извршење ради наплате тих трошкова.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 53-940).

314.

И за пренос пашњачког удела код некретнина, важе
прописи наредбе број 4420-1918 М. Прет. у погледу оба-
везне писмене форме.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 780-1937).

Касациони суд ревизију тужених не уважава и пре-
суду позивног суда одобрава.

Образложење: Ревизију пресуде позивног суда
траже тужени.

Жале се, да је позивни суд погрешно правно оце-
нио ствар, када је изрекао, да садржина „изјаве“, на те-
мељу које је тужени I реда извршио пренос пашњачког
удела није правоваљана, јер не садржи потпис обе уго-
варајуће странке, иако се — наводе даље тужени — по-
менути „изјава“, не може просуђивати према прописима
наредбе М. П. бр. 4420-1918, него према прописима За-
кона о пашњацима зак. чл. X из године 1913, те Наредбе
Мин. пољопривреде бр. 7000-1914 за извршење тога закона.

Ова жалба није основана.

Правно је правило наиме, да писмене погодбе мо-
рају уговорне странке потписати, јер у противном случају
сматра се да погодба није у опште склопљена.

Шиб. д. еп/401

2) Аутентично тумачење чл. 55 Уредбе о ликвидацији
земљорадничких дугова које гласи:

„Ослобођене су од плаћања депозитних такса све исправе,
готовина и друго, које су стављене у депозит код суда у вези
са законима и уредбама о заштити земљорадника, а подижу
се ради ликвидације дугова по Уредби о ликвидацији земљо-
радничких дугова“.

Бр. 19470

4 марта 1937 године

Београд.

Министар правде,

Др. Н. Суботић, с. р.

Аутентично тумачење Уредбе

о ликвидацији земљорадничких дугова

На основу ст. 2 чл. 56 Уредбе о ликвидацији земљорад-
ничких дугова од 25 септембра 1936 године, а у споразуму
са Министром пољопривреде, Министром финансија, Министром
трговине и индустрије и Министром унутрашњих послова
издајем:

Аутентично тумачење ст. 8 чл. 2 у вези чл. 54 Уредбе
о ликвидацији земљорадничких дугова, које гласи:

„За решавање по жалбама против одлука општинских
власти, којима ове одбијају издавање уверења да је дужник
земљорадник у смислу Уредбе, надлежни су срески судови.

Решавајући по жалби, судови ће испитати околности које
се иначе имају испитати по уредби при издавању уверења.
Овакво решење служиће уместо уверења општинских власти“.

Бр. 44198

11 маја 1937 године

Београд.

Министар правде,

Др. Н. Суботић, с. р.

Мала збирка судске праксе

Дра Нике Игњатовића, касационог судије у Новоа Саду

Св. 1 Судска пракса из брачног права - - - Динара 10.—

Св. 2 Судска пракса из брачно имовног права - Динара 10.—

Св. 3 Судска пракса из наследног права I. део Динара 10.—

Св. 4 Судска пракса из наследног права II. део Динара 10.—

Св. 5 Судска пракса из облигационог права I. део Динара 10.—